

Върховен касационен съд

НАЧАЛО

СПРАВКИ ЗА ДЕЛА

ПРЕСОФИС

КОНТАКТИ

Съдебен акт

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 245

гр. София, 07.06.2022 г.
В И М Е Т О Н А Н А Р О Д А

Върховният касационен съд на Република България, Второ гражданско отделение, в закрито заседание на шестнадесети март, две хиляди двадесет и втора година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ПЛАМЕН СТОЕВ
ЧЛЕНОВЕ: ЗДРАВКА ПЪРВАНОВА
РОЗИНЕЛА ЯНЧЕВА

като изслуша докладваното от съдията Първанова гр. дело № 4669/2021 г. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по чл. 288 ГПК.

Образувано е по касационна жалба на Н. Т. Б., чрез адв. Т. Т., срещу въззивно решение № 697/2020 г. по гр. д. № 3008/2020 г. на Апелативен съд – София, „в частта, с която е отменено решение №3414/2020г. по гр.д.№8635/17г. на Софийски градски съд за отхвърляне на предявения иск за разликата над сумата от 15 000 лева до сумата от 30 000 лева и вместо него е постановено друго, с което касаторът е осъден да заплати още 15 000 лева на основание чл.45 ЗЗД.“ От посоченото следва, че въззивното решение се обжалва в частта, с която искът е уважен над размера от 15 000 лева, от което следва, че за присъденото обезщетение от 15 000 лева първоинстанционното решение е влязло в сила.

В касационната жалба се поддържа, че решението е неправилно поради нарушение на материалния закон и необоснованост - основания за касационно обжалване по чл. 281, т. 3 ГПК.

В изложението по чл. 284, ал. 3, т. 1 ГПК към касационната жалба се поддържа, че са налице основания за допускане на касационно обжалване по чл. 280, ал. 1, т. 1 и т. 3 ГПК по следните въпроси: 1. Мотиви от какво естество следва да посочи въззивният съд при постановяване на размер на обезщетение за неимуществени вреди, значително по-голям от постановения от първоинстанционния съд. Сочи се противоречие с решение №172/2017г. по гр.д.№4357/2016г., IV г.о и решение №187/2015г. по гр.д.№829/2015г., III г.о. на ВКС.; 2. Когато пострадалият претендира обезщетение за неимуществени вреди в размер на глобално определена сума, формирана в резултат на няколко деяния, свързани помежду си и осъществени в непродължителен период от време от едно лице, следва ли при определяне на глобалния размер, да се определи и конкретен размер на обезвреда и по отношение на всяко едно от деянията; 3.Допустимо ли е доказване автентичността на писмени и/или гласни изявления чрез свидетелски показания при паралелно изразена несигурност в становище на вещо лице по приета съдебно-техническа експертиза на същите писмени или гласни изявления.

Ответникът по касация И. Г. П.,чрез адвокати М. Д. и Л. Н. оспорва касационната жалба в отговор по чл. 287. ал. 1 ГПК.

счетоводна книга, данъчна декларация

Касационната жалба е подадена срещу подлежащ на обжалване акт на въззивния съд, в срока по чл. 283 ГПК и отговаря на изискванията на чл. 284 ГПК, поради което е процесуално допустима.

При проверка допустимостта на касационното производство, ВКС, II г. о. констатира следното:

С въззивното решение в обжалваната част е отменено решение № 3414/2020г. по гр.д. № 8635/2017г. на Софийски градски съд в отхвърлителната му част над присъдения размер на обезщетение от 15000 лева и съответните лихви. Постановено е друго, с което Н. Б. е осъден да заплати на И. П. на основание чл.45 ЗЗД обезщетение за неимуществени вреди в размер на още 15 000 лева, ведно със законната лихва, считано от 09.01.2017г.

Въззивният съд е приел, че предмет на иска е претенция за обезщетение за неимуществени вреди, претърпени вследствие на няколко изказвания и публикации, изхождащи от името на ответника и насочени към личността и действията на ищеца. Същите са осъществени в

интервала 09.01.17 г. – 05.02.17 г. Направени са в предизборна ситуация и са взаимосвързани. Ето защо източник на претенцията е единен деликт, проявен в рамките на кратък времеви период с отделни актове, имащи обща насока и цел, като последващите действия на ответника са свързани и допълват предходните и съвкупно предизвикват вреда за засегнатия. Първият, заявен противоправен акт е „Открито писмо на Н. Б. до създателите на конкурентната на „Презареди България“ нова партия „Да България“ (П. България)“, публикувано за първи път на 09.01.17г. на страницата във фейсбук „презареди.бг@политиката.нет“, а на 10.01.17г. възпроизведено на сайта на „българиябезценцура.бг“ и на „блитц.бг“. Същото обръщение на 23.01.17 г. е публикувано и от електронния сайт на „24 часа.бг“. Публикуването на материала без никаква журналистическа намеса, променяща съдържанието на изявленията, е потвърдено от свидетеля И. К. /управител на агенция „Блиц“/. От показанията му е установено, че Б. не е искал сваляне или промяна на съдържанието. Видно е от публикацията, заверена като идентичност на съдържанието на разпечатания и електронния текст от нотариус, че съдържа изявлението: „...г-н П., вие манипулирате борсовата търговия...Вие и „К.“ отровихте водата и разболяхте от рак с веществото арсен стотици жители на [населено място],...вие сте голям циник, но явно имате голям политически чадър над себе си...Не се ли срамувате Вие, едно от лицата на статуквото, ограбило българите, да правите антикорупционна партия за лично ползване?“ Въззивният съд е приел за неоснователно твърдението на ответника за недоказано авторство на текста. Съждението за наличието на политически чадър над адресата на писмото е оценъчно, но изявлението „вие сте голям циник“, макар оценъчно, е обидно и не се изключва от изявленията, подлежащи на квалифициране като неправомерни. Твърдението „вие и „К.“ отровихте водата и разболяхте от рак с веществото арсен стотици жители на [населено място]“ е по съществото си твърдение за извършено престъпление, без да са представени доказателства от ответника, чиято е доказателствената тежест да установи истинност на изявлението, за проведено наказателно разследване и доказване с присъда на подобно престъпление. Воденото наказателно производство срещу ищеца по повод участието му в търговско дружество „К.“ е прекратено. За доказано е прието и следващото изявление на ответника, а именно, че на 10.01.17 г. на фейсбук-страницата на „Презареди България“ е изнесена информация за негов сигнал до Прокуратурата със заглавие „Барексов внесе сигнал в Главна прокуратура срещу групата на гнидите“. На същата дата в „Блиц.бг“ излиза материал със заглавие : „Сензационно: в държавата е действала организирана престъпна група „Гниди“ с участието на Плевнелиев и Пркопиев. Давам я на Прокуратурата“. В публикацията е отразено: „групата има за цел избягване на данъчно облагане в особено големи размери, за което си е послужила с измами, борсови спекулации, злоупотреби с влияние и други забранени от закона способности“. Свидетелят К. потвърждава наличието на този материал. Съдържанието на сигнала е възпроизведено и в интервю на ответника пред свидетеля К. К., публикувано във в-к „Шоу“ като заглавието е поставено от редактора. Според свидетеля след изготвянето на материала практиката на медията изисква той да бъде предоставен на интервюируания лично или чрез мейл, респ. на неговия специалист по публични отношения. Материалите не подлежат на журналистическа редакция. Според въззивния съд внасянето на сигнал в Прокуратурата не е противоправен акт. Обидно и на това основание противоправно, е нарицателното „Гниди“, с което са свързани лицата, спрямо които е подаден сигналът. а

наричаните „лиди“, а не се са свързани с издана, едновременно с издана, а гласните доказателства доказват също авторството на изявленията.

Въззивният съд е анализирал и интервю на ответника за вестник „Галерия“, публикувано на 23.01.17 г., огласено още от „Блитц.бг“ и вестник „Уикенд“, бр. 5/17 г., в което той е направил изявление, че „фабриката за фалшиви новини“ продължава да си работи с пълна пара, да бъде свързана с кръга „Капитал“, негово разклонение е г-н П.. Владеят се различни финансови и информационни машиниции...Така се управляват определени медии, и вече – и политиката...като един типичен ДеДеСар той прехвърля фирмата си не на монтански циганин, а на кипърска офшорка и още ...г-н П. си направи екопартия и я кръсти „Зелените“, но преди това чрез своето предприятие „К.“ зарази цели географски области...бизнесът на П. убива хора чрез онкологични заболявания...Цинично е след такава екокатастрофа да си направиш екопартия....П. е от хората, които си купуват народни представители.“ Като противоправно, поради недоказване на истинността на твърденията, съдът е третирали изявлението за „отравяне на географска област и предизвикване на рак“, окачествяването

на ищеца като „дедесар (източващ от приходите за държавата данък добавена стойност) и „купуването“ на депутати. Въззивният съд е обсъдил и посочения от ищеца материал, публикуван на 03.02.17 г. от „Блитц.бг“ и интервю от 05.02.17 г., излъчено по Канал 3 в предаването „Б.“, в който ответникът твърди, че „П. и мафията си имат съд“ и назовава „г-н П., г-н К.Т. и г-н Л. П. - три пипала на мафията“. Свидетелят Б. Б. /ПиАр на „Алфа финанс холдинг“/, е потвърдил, че е възприел предаването веднъж по телевизията, три пъти на сайта на „Канал 3“ и веднъж пред нотариуса, удостоверил достоверността на разпечатката. Посочил е, че ефирното съдържание съответства на изготвената разпечатка. С оглед тези показания въззивният съд е приел, че се преодолява несигурността на вещото лице, представило техническа експертиза за това, че записът би могъл да е манипулиран. С оглед на събраните гласни доказателства, въпреки свалянето на предаването от сайта на „Канал 3“ и липсата на спомен на свидетеля К. за конкретната публикация, съдът е приел, че изявленията изхождат от ответника. Посочил е, че няма основание показанията на Б. да бъдат възприети като недостоверни. По отношение на твърдения деликт, въззивният съд е посочил, че думата „мафия“ се използва за означаване на организирана престъпна мрежа, свързана с различни държавни структури, вкл. и спадащи към третата власт. Окачествявайки един субект като принадлежащ към мафията, за него се отправя внушение за участие в престъпната дейност. Не са ангажирани от ответника доказателства в подкрепа на изявленията му и поради това следва да бъдат окачествени като обидни и неверни. Публикациите и изявленията на ответника, отнасящи се до ищеца, са противоправни. Въззивният съд е приел, че вредите, претърпени от ищеца, и причинната им връзка с противоправните изявления се доказват от събраните по делото гласни доказателства /свидетели Л. и П./ и психологическа експертиза. За да приеме достоверност на показанията на свидетелите и изводите на психолога, въззивният съд е отчел настойчивостта на изявите на ответника, съдържащото се в тях негативно внушение за ищеца и кратките интервали, през които се официализира новотвърждение на ответника. Посочил е, че качествата на двете страни в процеса на публични личности засилва убеждението на четящия за достоверност, доколкото не е логично един евродепутат да изказва неверни твърдения за собственик на популярни медии. С оглед на това е житейски логично ищецът да изпадне в описаните от свидетелите състояние на афект, водещ до соматични оплаквания – вдигане на кръвното налягане, промени в поведението – отлагане на срещи, раздразнителност, рязкост и констатираната от психолога повишена тревожност, с преход от състояние на стрес към дистрес, за отработването на които е нужна сериозна психологическа работа. Въззивният съд е кредитирал медицинското заключение като го е обсъдил подробно и е отчел посоченото от експерта, че е снето интервю от освидетелстваното лице, извършени са психологически тестове с наблюдение на реакциите му, отчитани са микрореакциите, промяната на цвета на лицето и изражението, движенията на ръцете, появата на пот. Направен е извод, че констатираната стресова реакция е в пряка причинна връзка с обсъжданите изказвания на ответника, а не с паралелен наказателен процес. В заключение въззивният съд е приел, че при установените вреди, констатираната противоправност и пряка причинна връзка с деянията и необорената презумпция за виновност, процесните изказвания и публикации на ответника покриват белезите на деликтното поведение. Съотнесени към момента на понасянето на вредите, последните имат паричен еквивалент 30 000 лв. За невстановено е приел авторството на публикация от 23.01.17 г. във фейсбук-

се е съставил на неутралност и е приел авторството на публикацията от д-р ППТ и д-р Фенесу, профил, носещ името на ответника, препечатана от „Блиц.бг“, но е посочил, че това не се отразява на окачествяването на останалите публикации като осъществяващи признаците на граждански деликт.

Върховният касационен съд, състав на II г.о. намира, че не са налице предпоставките за допускане на касационно обжалване на решението, поради липса на сочените от касатора основания по чл. 280, ал. 1, т. 1, и т. 3 ГПК. Съобразно разясненията, дадени в ТР № 1/19.02.2010 г. по тълк. дело № 1/2009 г., ОСГТК, ВКС, касаторът трябва да посочи правния въпрос от значение за изхода по конкретното дело в мотивираното изложение по чл. 284, ал. 1, т. 3 ГПК. Той трябва да се изведе от предмета на спора, който представлява твърдяното субективно право или правоотношение и да е от значение за решаващата воля на съда, но не и за правилността на съдебното решение, за възприемането на фактическата обстановка или за обсъждане на събраните по делото доказателства. Посоченият от касатора правен въпрос определя рамките, в които следва да се извърши селекцията на касационните жалби

по реда на чл. 288 ГПК.

Поставените в изложението по чл.284,ал.3,т.1 ГПК въпроси не могат да предпоставят допускане касационно обжалване на въззивното решение. По първия въпрос не е налице противоречие с посочената от касатора практика на ВКС. В съответствие с нея, както и със задължителната съдебна практика, в т.ч. т.4 от ППВС №4/1968г. и множество решения на ВКС, постановени по реда на чл.290 ГПК, въззивният съд е обосновал изводите си при формиране размера на дължимото обезщетение за неимуществени вреди като е взел под внимание всички обстоятелства, които ги обуславят. Съобразно задължителната съдебна практика дължимото обезщетение на пострадалия за причинените му неимуществени вреди при непозволено увреждане според законовия критерий за справедливост, установен с разпоредбата на чл.52 ЗЗД, се определя от съда въз основа на събраните по делото доказателства за правнорелевантните факти, като се отчитат особеностите на всеки отделен случай. При определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди съдът следва да вземе предвид всички обстоятелства по делото, тъй като критерият за справедливост по смисъла на чл.52 ЗЗД означава да бъде определен паричен еквивалент на претърпените болки, страдания, душевни безпокойства на пострадалото лице във всеки отделен случай. На обезщетяване подлежат неимуществените вреди, които са в пряка причинна връзка с увреждането. Общественият критерий за справедливост не е абстрактно понятие, а се базира винаги на конкретни факти и преценка за стойността, която засегнатите блага са имали за своя притежател. В случая въззивният съд е изложил съображения за размера на възприетото обезщетение, което е необходимо, за да възмезди претърпените от ищеца неимуществени вреди, като е посочил конкретното проявление на вредите и е анализирал всички релевантни за делото факти и обстоятелства.

Вторият въпрос е неотносим към изхода на делото, доколкото въззивният съд е приел, че се претендира обезщетение за неимуществени вреди, претърпени вследствие на няколко изказвания и публикации, изхождащи от името на ответника и насочени към личността и действията на ищеца. Същите са осъществени в кратък интервал от време и са взаимосвързани. И. на претенцията е единен деликт, проявен в рамките на кратък времеви период с отделни актове, имащи обща насока и цел, като последващите действия на ответника са свързани и допълват предходните и съвкупно предизвикват вреда за засегнатия.

По третия въпрос е налице съобразяване с константната практика на ВКС по приложение разпоредбата на чл. 202 ГПК, съгласно която съдът не е длъжен да възприеме заключението на вещото лице, а го обсъжда наред с останалите доказателства по делото. В случая въззивният съд е мотивирал извода си за автентичност на записа, въпреки посоченото от вещото лице в техническа експертиза, че той би могъл да е манипулиран. Приел е от останалите доказателства, че излъчването на процесното интервю в телевизионното предаване и конкретната публикация /въпреки свалянето на предаването от сайта/ с изявленията на ответника са установени. В останалата си част изложението съдържа оплаквания относно преценката на представените по делото доказателства, както и проверка на обосноваността на въззивното решение, каквато не може да бъде извършена в настоящото производство по чл. 288 ГПК.

С оглед изложеното, съдът намира, че не са налице предпоставките за разглеждане на касационната жалба по същество и не следва да се допусне касационното обжалване на

президиумът няма да се състои и не следва да се допусне касационното обжалване на решението.

С оглед изхода на производството по чл.288 ГПК на ответника по касация следва да се присъдят направените разноски. Видно от договор за правна защита от № 97724 той е заплатил 3000 лева възнаграждение на процесуалните си представители адвокат Л. Н. и адвокат М. Д.. С оглед разпоредбата на чл.78, ал.1 ГПК страната има право на разноски, изразяващи се в заплатеното възнаграждение за един адвокат.Доколкото в договора адвокатското възнаграждение на двамата адвокати не е разграничено, то на страната следва да се присъди половината от заплатеното, а именно 1500 лева.

По изложените съображения, Върховният касационен съд, състав на II г. о.

ОПРЕДЕЛИ:

НЕ ДОПУСКА касационно обжалване на въззивно решение № 697/2021 г. по гр. д. № 3008/2020 г. на Апелативен съд – София , в обжалваната част.

ОСЪЖДА Н. Т. Б. да заплати на И. Г. П. разноски за производството по чл.288 ГПК в размер на 1500 лева.

Определението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:

© 2019 Върховен касационен съд на Република България

Стари търсачки: дела, деловодни данни, азбучник, ключови фрази

При проблеми с новите търсачки - моля увегавайте ни на website@vks.bg